

RAVISKEEM: CMF**Infoleht keemiaravi patsiendile**

Kasvajavastased ravimid mõjutavad rakkude paljunemist ja jagunemist kudedes ning on suunatud vähirakkude hävitamisele. Ravimid mõjutavad ka normaalkudesid ja –rakke, tekitades erinevaid kõrvaltoimeid. Kõrvaltoimed ja nende intensiivsus on inimestel erinevad, vaevused enamasti kaovad. Lisaks vähivastastele ravimitele saate ka iiveldusvastast ravi. Ravi süvendab väsimuse ja jõuetuse tunnet ning võib tekitada libiido langust.

Enne ravi alustamist tuleb Teil anda vereproov, mille alusel saab raviarst hinnata, kas Teie seisund võimaldab kasvajavastaseid ravimeid manustada.

Kasvajavastased ravimid valmistatakse igale patsiendile individuaalselt haigla apteegis ning tuleb arvestada valmistamiseks kuluva ajaga.

Soovitused:

- jätkake ravi ajal võimalikult tavapärasel elustiilil;
- kerge füüsiline aktiivsus vähendab väsimustunnet;
- rääkige enesetunde muutustest õele või arstile;
- jooge rohkesti vedelikku vähemalt paaril päeval pärast ravi;
- vältige alkoholi ja ärge tarvitage vitamiinpreparaate päev enne ravi ja ravi ajal;
- teavitage arsti kõikidest ravimitest, toidulisanditest ning taimsetest preparaatidest, mida hetkel kasutate;
- retseptivajadusest teavitage arsti kohe vastuvõtule tulles.

Ravi läbiviimine

Enne kasvajavastaste ravimite manustamist võidakse manustada ka kõrvaltoimeid (iiveldus, allergilised reaktsioonid) vähendavaid ravimeid (ajaline kestvus ~ 15–30 min).

Teile määratud raviskeemis on kolm ravimit:

TOIMEAINE NIMETUS
Tsüklofosfamiid
Metotreksaat
5-fluorouratsiil

Võimalikud kõrvaltoimed	Soovitus kõrvaltoimete leevendamiseks/ selgitus
Infektsioon, palavik – põhjuseks sageli neutrofiilide (teatud valgeverelibled) vähesus ehk neutropeenia	Kui tekib palavik üle 38 °C , võtke kohe ühendust raviarstiga või pöörduge EMOsse. Kui palavik jääb alla 38 °C , kuid püsib üle kahe päeva, võtke ühendust raviarstiga või pöörduge EMOsse.
liveldus, oksendamine	Võtke üks tablett Cerucali 10mg (metoklopramiid) kuni kolm korda päevas; tugeva iivelduse puhul üks tablett Kytril 1mg (granisetron) kuni kaks korda päevas.
Juuste väljalangemine ehk alloopeetsia	Algab tavaliselt 2–3 nädalat pärast ravi alustamist ning on enamasti pöörduv. Katke päikese käes olles pead, et vältida nahapõletust.
Põletikuline ja/ või haavandunud limaskest	Puhastage hambaid ja igemeid õrnalt pehme hambaharjaga; kasutage süljeeritust soodustavaid suuhooldusvahendeid; määrige suu limaskesta astelpajuõliga; kasutage suuloputuslahust (NB! Alkoholi- ja kloorheksidiinivaba); vältige happelisi jooke ning vürtsikaid ja soolaseid toite; jooge palju vedelikku.
Kõhulahtisus	Jooge rohkelt vedelikku; kõhulahtisuse korral võtke üks kuni kaks loperamiidi 2mg tabletti kuni neli korda päevas; raske kõhulahtisuse korral (üle viie korra päevas) võtke koheselt ühendust raviarstiga või pöörduge EMOsse.
Peopesade ja jalataldade naha punetus, kuivus, ketendus, naha koorumine, lõhed	Kreemitage regulaarselt nahka rasvarikka kreemiga.
Põiepõletik ehk tsüstiit, sagenenud urineerimine, vähene veri uriinis ehk mikrohematuuria	Ravi võib ärritada põit ning tekitada ebamugavustunnet urineerimisel; jooge vähemalt 2 liitrit vett vähiravile järgneva 24 tunni jooksul.
Neerupuudulikkuse tekke oht	Ravi ajal jälgitakse neerude tööd, tehakse vastavad vereanalüüsid.
Maksapuudulikkuse tekke oht	Ravi ajal jälgitakse maksa tööd, tehakse vastavad vereanalüüsid.

Koostanud keemiaravi keskuse onkoloog Kersti Oselin ja proviisor Keit Ilau.

SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla

J. Sütiste tee 19
13419 Tallinn

infotelefon 617 1300
www.regionaalhaigla.ee